

EU-yhteyskomitean lausuma (CC 1/2018) tilivelvollisuuden ja tarkastusjärjestelyjen puutteista euroalueen pankkeja koskevassa valvontamekanismissa

13. marraskuuta 2018

EU-yhteyskomitean muodostavat EU:n jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten pääjohtajat ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen (ETT) presidentti. Huomautuksemme perustuvat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sekä Itävallan, Kyproksen, Suomen, Saksan ja Alankomaiden ylimpien kansallisten tarkastuselinten viimeaikaisten tarkastuskertomusten (vrt. oheinen luettelo) havaintoihin. Huomautuksissa on otettu huomioon myös Euroopan komission lokakuussa 2017 julkaisema arviointi euroalueen pankkeja koskevasta valvontamekanismista.

Yhteisen valvontamekanismin (YVM) perustaminen marraskuussa 2014 merkitsi perustavanlaatuista muutosta EU:n pankkivalvonnan rakenteissa. Euroopan keskuspankin (EKP) suoraan valvontaan tuli lähes 130 merkittävää pankkia, joiden varojen arvo on 21 biljoonaa euroa eli 80 prosenttia koko euroalueen pankkien varojen arvosta. Useita tuhansia ”vähemmän merkittäviä”, eli keskikokoisia ja pieniä pankkeja, jäi edelleen suoran kansallisen valvonnan piiriin, joskin EKP on yleisvastuussa pankkivalvonnasta.

Näin ollen ne euroalueen maiden ylimmät tarkastuselimet, jotka aiemmin olivat valtuutettuja tarkastamaan kaikkien pankkien valvonnan, eivät enää YVM:n käyttöönoton jälkeen voi suorittaa tätä tehtävää merkittävien pankkien osalta. ETT:n tämänhetkiset tarkastusvaltuudet eivät EKP:n kohdalla laajuudeltaan vastaa valtuuksia, jotka ylimmät kansalliset tarkastuselimet ovat menettäneet. Tämä on aiheuttanut paradoksaalisen tilanteen, jossa pankkivalvontaa koskeva tarkastustoimivalta on nyt kokonaisuudessaan rajoitetumpi kuin ennen YVM:n käyttöönottoa.

Huomioon ottaen tämänhetkiset pyrkimykset EU:n tasolla pankkiunionin viimeistelemiseksi ja kansalaisten luottamuksen säilyttämiseksi on välttämätöntä, että läpinäkyvyyden ja tilivelvollisuuden peruseriaatteiden toteutuminen taataan. Tämä edellyttää, että julkiset tarkastusjärjestelyt ovat riittävät ja tehokkaat.

Jotta tarkastustoiminnassa havaitut aukot voitaisiin paikata, yhteyskomitea pyytää kansallisia hallituksia ja parlamentteja sekä Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota vahvistamaan tarkoituksenmukaisia tilivelvollisuus- ja tarkastusjärjestelyjä erityisesti

- **yhdenmukaistamalla ETT:n valtuudet** tarkastaa EKP:n valvontamekanismia sen muiden unionin instituutioiden tarkastusta koskevien valtuuksien kanssa. Näin varmistettaisiin, että ETT:lla on pääsy kaikkiin tietoihin, joita se pitää oleellisina tarkastustyönsä kannalta.
- **varmistamalla, että euroalueen ylimmillä kansallisilla tarkastuselimillä**, joilla on oikeus tarkastaa vähemmän merkittävien pankkien valvontaa, on tarkastusvaltuutensa täyttämiseksi pääsy kaikkiin tietoihin (mukaan lukien EKP:n tiedot), joita ne pitävät oleellisina.
- **jos tarpeellista ja mahdollista laajentamalla euroalueen ylimpien kansallisten tarkastuselinten** vähemmän merkittäviä pankkeja koskevia **tarkastusvaltuuksia, kun niitä ei ole tai valtuudet ovat rajoitetut**. Näin varmistettaisiin, että näiden tarkastuselinten valtuudet kattavat myös kansallisten valvontaviranomaisten tarkastuksen.

Liitteet: Luettelo pankkivalvontaa EU:ssa koskevista kertomuksista

Luettelo pankkivalvontaa EU:ssa koskevista kertomuksista

Yhteyskomitea

- Yhteyskomitean [kertomus](#) keskikokoisten ja pienten (vähemmän merkittävien) instituutioiden vakavaraisuusvalvonnasta yhteisen valvontamekanismin käyttöönoton jälkeen (joulukuu 2017)

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

- [Eriyiskertomus](#) nro 29/2016: Yhteinen valvontamekanismi – hyvä alku, mutta lisäparannuksia kaivataan (marraskuu 2016)
- [Eriyiskertomus](#) nro 2/2018: EKP:n toteuttaman pankkien kriisinhallintatoiminnan tehokkuus (tammikuu 2018)

Itävallan ylin tarkastuselin

- Liittovaltion [kertomus](#) 2017/20: *Banking Supervision in Austria* (huhtikuu 2017)

Kyproksen ylin tarkastuselin

- Eriyiskertomus nro CBC/01/2017 *Banking supervision – Regulatory Framework and Organisation of Supervision on Less Significant Banks in Cyprus* sekä kertomuksen liitteenä oleva 21.11.2017 päivätty kirje, joka on osoitettu Kyproksen keskuspankin johtajalle ja annettu tiedoksi valtiovarainministerille¹

Saksan ylin tarkastuselin

- Neuvoa-antava [raportti](#) nro III 5–20 51 03 Saksan ylimmän tarkastuselimen pankkivalvontaan ja rahoituslaitoksiin liittyvää valtuutusta koskevasta rajoituksesta (tammikuu 2016)
- Neuvoa-antava [raportti](#) nro III 5 – 2016 – 0633 Saksan ylimmän tarkastuselimen pankkivalvontaan ja rahoituslaitoksiin liittyvää valtuutusta koskevasta rajoituksesta (tammikuu 2017)

Alankomaiden ylin tarkastuselin

- [Kertomus](#): *Supervision of banks in the Netherlands*, 27. syyskuuta 2017
- [Kirje](#) (14. joulukuuta 2017), joka toimitettiin Alankomaiden parlamentille yhteyskomitean keskikokoisten ja pienten (vähemmän merkittävien) instituutioiden vakavaraisuusvalvontaa yhteisen valvontamekanismin käyttöönoton jälkeen koskevan kertomuksen (joulukuu 2017) ohessa, sekä englanninkielinen lehdistötiedote

¹ Ei ole julkinen asiakirja